

Oproep voor samenwerking om ons waterwild te redden

Door Hayo H. Hoekstra, assistent IWRB

Recente schattingen hebben de palearctische populaties waterwild op waarschijnlijk meer dan tweehonderd miljoen vogels gesteld. Er zijn ongeveer evenveel waadvogels en steltlopers. Deze natuurlijke rijkdom betekent niet alleen een groot economisch potentieel maar heeft evenzeer grote waarde voor wetenschap en recreatie (= vogelliefhebbers, jagers). Zoals welhaast een ieder weet: deze natuurlijke rijkdom wordt sterk bedreigd: waar aan de ene zijde de populaties in noord-west Europa tamelijk stabiel blijven (uitzonderingen daargelaten), zijn er op het ogenblik zulke veranderingen gaande overal elders in Europa, Afrika en Azië, dat van een dramatische ontwikkeling kan worden gesproken. Met name in de landen om de Middellandse Zee en in Turkije, die voor trekwild en voor overwinterende vogels van vitaal belang zijn, gaan dagelijks streken verloren zonder welke de vogels niet kunnen blijven bestaan.

Vraag naar goede landbouwgronden is in de meeste gevallen de oorzaak van het verdwijnen van moerassen en delta's: het zijn juist deze gebieden die, na drooglegging, goede landbouwgrond vormen, waaraan vaak grote behoefte is. Indien de internationale natuurbescherming zich systematisch tegen deze landbouwprojecten zou kanten, zou dit geen gehoor vinden en moreel toch economisch verantwoord zijn. Wél is er plaats voor wetenschappelijke argumenten: in zeer vele gevallen is het niet nodig een terrein geheel droog te leggen of zodanig te veranderen, dat er geen plaats meer is voor waterwild. Een juiste opzet kan voor landbouw niet-rendabele gronden sparen, waar het waterwild ongestoord kan blijven komen. Bij stuwwerken die meestal diepe, voor vogels ontoegankelijke gebieden creëren, kan een kleine wijziging zonder kostenverhoging vaak een ideaal gebied scheppen. Zulke ideeën zijn echter tot dusverre onbekend in de landen om de Middellandse Zee en in het Nabije Oosten. Indien ornithologen en oecologen hun advies kunnen geven bij het opstellen der plannen om weer een gebied droog te leggen, is reeds veel gered.

Het Internationale Bureau voor Waterwild Onderzoek IWRB (International Wildfowl Research Bureau), waarvan de zetel in de Franse Camargue is gevestigd en dat tot dusverre 21 lid-staten heeft, ontketent nu een actie om tot bovengenoemd doel te komen: hoort onze stem aan, be-

studeert onze argumenten en ge zult zien dat u niets verliest. Integendeel: ge behoudt een natuurlijke bron van inkomsten en genoeg.

Het IWRB wordt financieel gesteund door regerings-departementen, wetenschappelijke organisaties, jagersverenigingen en particulieren, terwijl het World Wildlife Fund jaarlijks eveneens bijdraagt. Het werkt nauw samen met UNESCO en FAO en met organisaties als de Internationale Unie voor Natuur Bescherming en de Internationale Raad voor Vogel Bescherming.

De te ontketenen actie wordt gesplitst in twee delen: in een eerste fase wordt een zo grondig mogelijke verkenning en bestudering van de meest belangrijke waterwildgebieden voorbereid, waarbij de nadruk wordt gelegd op de hoeveelheid vogels die een dergelijk gebied, biologisch gezien, kan hebben en welke plaats een gebied heeft in de cyclus der beweging van het trek-waterwild. De tweede fase is een kennisname der diverse ontwikkelingsprojecten die in deze gebieden bestaan, met daarop aansluitend technische samenwerking met de instanties ter plaatse om te trachten een plaats in de plannen in te ruimen die het voortbestaan van het waterwild kan verzekeren.

Teneinde deze actie mogelijk te maken, doet het IWRB een beroep op alle ornithologen die aan dit werk zouden kunnen en willen meewerken, vooral in de eerste fase. Velen immers maken jaarlijks reizen waarbij vaak ook plaats wordt ingeruimd om streken te bezoeken die voor ornithologie of jacht van belang zijn. Indien er nu onder u personen zijn die in het raam van bovengenoemde actie voor het IWRB speciale gebieden kunnen bezoeken, dan bewijst u ons een grote dienst. Onze gedachten gaan in de eerste plaats uit naar de landen om de Middellandse Zee en daarbij speciaal Griekenland, Bulgarijë, Roemenië en Turkijë, vooral in de maanden van augustus tot in april. Aandacht wordt hierbij gevestigd op het midden van iedere maand (de zondag het dichtst bij de 15e), op welke datum overal in Europa en zelf reeds in enige landen van Afrika en Azië, waterwildtellingen worden gehouden.

De aandacht wordt hierbij gevestigd op het feit dat het IWRB geen financiële steun kan verlenen en in deze actie grotendeels hoopt op vrijwillige assistentie. Slechts in zeer bijzondere gevallen kan een uitzondering worden gemaakt wanneer het gaat om expedities van langere duur naar zeer belangrijke en vaak afgelegen gebieden. Wel is het IWRB in staat om belangrijke, locale contacten te leggen of in bepaalde landen voor faciliteiten te zorgen.

Indien u meent, dat u in bovengenoemd plan bent geïnteresseerd, verzoeken wij u contact op te nemen ofwel direct met het IWRB:

c/o Station Biologique de la Tour du Valat
(13) LE SAMBUC, Frankrijk.

of met de nationale gedelegeerde van het IWRB voor Nederland:

Prof. dr. M. F. Mörzer-Bruijns - Directeur Rivon
Laan van Beek en Royen 40-41
ZEIST.